

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น/คณะสังคมศาสตร์/สาขาวิชารัฐศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑.รหัสและชื่อรายวิชา	๑๐๑ ๔๒๗ รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก
๒.จำนวนหน่วยกิต	๒ หน่วยกิต (๒-๐-๔)
๓.หลักสูตรและประเภทของรายวิชา :	พุทธศาสตรบัณฑิต ภาคปกติ/สมทบ
๔.อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน	พระครูสุตธรรมภาณี, ผศ. และคณะ
๕.ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน	ภาคการศึกษาที่ ๑/ ชั้นปีที่ ๔ สาขาวิชา พระพุทธศาสนา ปีการศึกษา ๒๕๖๕
๖.รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)	ไม่มี
๗.รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)	ไม่มี
๘.สถานที่เรียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙.วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด	๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา	ศึกษาความหมายและขอบข่ายของรัฐศาสตร์ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก รูปแบบวิธีการปกครองตามแนวนิติรัฐ หลักธรรมาภิบาล หลักธรรมของผู้บริหาร เปรียบเทียบประยุกต์และบูรณาการรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนากับรัฐศาสตร์ทั่วไป
๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา	<p>๒.๑ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐาน สกอ.</p> <p>๒.๒ เพื่อให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก</p> <p>๒.๓ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาและวินิจฉัยรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก</p> <p>๒.๔ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัย</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑.คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาความหมายและขอบข่ายของรัฐศาสตร์ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีหลักทางรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก รูปแบบวิธีการปกครองตามแนวนิติรัฐ หลักธรรมาภิบาล หลักธรรมของผู้บริหาร เปรียบเทียบประยุกต์และบูรณาการรัฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์กับรัฐศาสตร์ทั่วไป</p>			
<p>๒.จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p>			
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/ การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
บรรยาย ๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	อาจมีการสอนเสริมตามความต้องการของนิสิตเฉพาะราย	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
<p>๓.จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชา ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านเว็บไซต์คณะ - อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ) 			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

<p>๑.คุณธรรม จริยธรรม</p>
<p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างราบรื่น และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยผู้สอนต้องพยายามสอดแทรกเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้นิสิตสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกับการศึกษารัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา โดยมีคุณธรรมจริยธรรมตามคุณสมบัติหลักสูตร ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">)๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต)๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม)๓) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ)๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์)๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้วยการสอนออนไลน์ - บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นรัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก - กำหนดให้ นิสิตหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง - บทบาทสมมติ
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - พฤติกรรมการเข้าเรียน โดยการเข้าห้องออนไลน์ และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา

<ul style="list-style-type: none"> - มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน อย่างถูกต้องและเหมาะสม - ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา - ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
๒.ความรู้
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <p>ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางการเมือง การบริหาร และการปกครองของพระพุทธศาสนาจากพระไตรปิฎก รูปแบบวิธีการปกครองแบบนิติรัฐ หลักธรรมาภิบาล คุณธรรมจริยธรรมของนักบริหาร บูรณาการรัฐศาสตร์แนวพุทธเข้ากับรัฐศาสตร์ทั่วไป</p>
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย ผ่านระบบออนไลน์ ให้นักศึกษาเข้าร่วมผ่านระบบออนไลน์ ใช้การสื่อสาร ๒ ทาง และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหา และโครงงาน Problem base learning และ Student Center เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทดสอบย่อย สอบกลางภาค สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี - นำเสนอสรุปการอ่านจากการค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์กรณีศึกษา
๓.ทักษะทางปัญญา
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางรัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอนผ่านระบบออนไลน์ โดยให้มีการถามตอบ สื่อสาร ๒ ทาง - นัดพบกันเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อนำเสนอ และอภิปรายกลุ่ม - วิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในพระไตรปิฎก - การสะท้อนแนวคิดจากการประพฤติ
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>สอบกลางภาคและปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือวิเคราะห์แนวคิดในด้านการเมืองและกำหนดนโยบายสาธารณะ</p>
๔.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกันผ่านระบบออนไลน์ - พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฟังการบรรยาย และถามตอบผ่านระบบออนไลน์

<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา - มอบหมายงานให้ไปศึกษาค้นคว้า ต่อยอดจากการบรรยาย - นัดพบกลุ่มนำเสนอรายงาน
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินตนเอง และเพื่อน ด้วยแบบฟอร์มที่กำหนด - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕.ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา - พัฒนาทักษะในการสืบค้น ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร เช่น การส่งงานทางอีเมล การสร้างห้องแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ - ทักษะในการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ เครื่องมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จาก website สื่อการสอน e-learning และทำรายงาน โดยเน้นการนำตัวเลข หรือมีสถิติอ้างอิง จากแหล่งที่มาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดทำรายงาน และนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี - การมีส่วนร่วมในการอภิปรายและวิธีการอภิปราย

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	<p>บทที่ ๑ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับรัฐศาสตร์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความนำ - ความหมายและความสำคัญของรัฐศาสตร์ - ขอบข่ายของการศึกษารัฐศาสตร์ - องค์ประกอบและรูปแบบของรัฐ - วิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์ - ประโยชน์ของการศึกษารัฐศาสตร์ - บทสรุป 	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา Course outline/ Lecture/ Assign	พระครูสุตธรรมภาณี, ผ และคณะ
๒-๓	<p>บทที่ ๒ แนวคิดและทฤษฎีกาเนติรัฐ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความนำ 	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	พระครูสุตธรรมภาณี และคณะ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	<ul style="list-style-type: none"> -แนวคิดทฤษฎีกำเนิดของรัฐ -วิวัฒนาการของรัฐ -พัฒนาการสู่ความเป็นรัฐสมัยใหม่ -จุดมุ่งหมายของรัฐและบทบาทหน้าที่ของรัฐ -การรับรองรัฐ -ความแตกต่างระหว่าง คำว่า รัฐ ชาติ และประเทศ -บทสรุป 		Lecture/ Present/ Conference	
๔	บทที่ ๓ กำเนิดรัฐในพระไตรปิฎก <ul style="list-style-type: none"> -ความนำ -ความหมายและลักษณะของการกำเนิดรัฐในพระไตรปิฎก -สรุปวิเคราะห์การกำเนิดรัฐในพระไตรปิฎก -ประโยชน์และคุณค่าของการศึกษากำเนิดรัฐในพระไตรปิฎก -สรุป 	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา Lecture/ Present/ Conference	พระครูสุตธรรมภาณี และคณะ
๕	บทที่ ๔ สภาพการปกครองในสมัยพุทธกาล <ul style="list-style-type: none"> -ความนำ -ความเป็นมาของมหาชนบท ๑๖ แคว้น และระบอบการปกครองสมัยพุทธกาล -ความสัมพันธ์ระหว่างแคว้นในสมัยพุทธกาล -ความขัดแย้งและสงครามระหว่างแคว้นในสมัยพุทธกาล -ความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธเจ้ากับพระมหากษัตริย์ในสมัยพุทธกาล -บทบาทของพระพุทธเจ้าในการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสมัยพุทธกาล -สรุป 	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา Lecture/ Present/ Conference	พระครูสุตธรรมภาณี และคณะ
๖	ทดสอบกลางภาค	๒		
๗	บทที่ ๕ หลักนิติรัฐในพระไตรปิฎก <ul style="list-style-type: none"> -ความนำ -หลักการนิติรัฐในทางรัฐศาสตร์ -หลักนิติรัฐที่ปรากฏในพระไตรปิฎก -พัฒนาการของนิติรัฐในพระไตรปิฎก -เป้าหมายของนิติรัฐทั่วไปกับนิติรัฐตามแนวพระพุทธศาสนา 	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา Lecture/ Present/ Conference	พระครูสุตธรรมภาณี และคณะ

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-สรุป			
๘-๙	บทที่ ๖ ธรรมาภิบาลในพระไตรปิฎก -ความนำ -ความหมายของหลักธรรมาภิบาล -หลักธรรมาภิบาลสากล -ธรรมาภิบาลในพระไตรปิฎก -ธรรมาภิบาลแนวคิดสากลกับแนวคิดใน พระไตรปิฎก -กรณีศึกษาในการเรียนธรรมาภิบาลใน พระไตรปิฎกกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ของไทย -สรุป	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา Lecture/ Present/ Conference	พระครูสุตธรรมภาณี และคณะ
๑๐-๑๑	บทที่ ๗ หลักการปกครองในพระไตรปิฎก -ความนำ -ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักการปกครอง -แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองที่ปรากฏในพระ ไตรปิฎก -หลักการปกครองที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ใน พระไตรปิฎก -สรุป	๔	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา Lecture/ Present/ Conference	พระครูสุตธรรมภาณี และคณะ
๑๒	บทที่ ๘ หลักธรรมสำหรับผู้ปกครองใน พระไตรปิฎก -บทนำ -ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ปกครองตาม - -แนวพระพุทธศาสนา -หลักธรรมสำหรับผู้ปกครองที่ปรากฏใน พระไตรปิฎก -การประยุกต์ใช้หลักธรรมสำหรับผู้ปกครอง ตามแนวพระพุทธศาสนา -สรุป	๒	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา Lecture/ Present/ Conference	พระครูสุตธรรมภาณี และคณะ
๑๓-๑๔	บทที่ ๙ รูปแบบการปกครองคณะสงฆ์ใน พระไตรปิฎก -ความนำ -ความหมายและความเป็นมาของพระสงฆ์ -พระธรรมวินัยในฐานะธรรมนูญการปกครอง ของคณะสงฆ์	๔		

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	-รูปแบบการปกครองคณะสงฆ์ -แนวคิดเชิงประชาธิปไตยในการปกครองคณะ สงฆ์ -แนวคิดเชิงสังคมนิยมในการปกครองคณะสงฆ์ -สรุป			
๑๕	บทที่ ๑๐ การบูรณาการบริบทรัฐศาสตร์กับ บริบททางพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน -ความสัมพันธ์ระหว่างศาสนจักรกับอาณาจักร -พระพุทธศาสนากับการเมือง -พระสงฆ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง -พระวินัยบัญญัติกับการเมืองการปกครอง -พระพุทธศาสนากับการแก้ไขความขัดแย้ง ทางการเมือง	๒		
๑๖	สอบปลายภาค	๒		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๑	๔	๑๐%
	สอบกลางภาค	๖	๒๕%
	ทดสอบย่อยครั้งที่ ๒	๑๒	๑๐%
	สอบปลายภาค	๑๖	๒๕%
๒	วิเคราะห์กรณีศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐%
๓	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๑๐%

หมวดที่ ๒ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑.เอกสารและตำราหลัก
ไม่มี
๒.เอกสารและข้อมูลสำคัญ
ไม่มี

๓.เอกสารและข้อมูลแนะนำ

กระมล ทองธรรมชาติ.ศ.ดร. **ประสบการณ์วิชาชีพรัฐศาสตร์. เอกสารการสอนชุดวิชา. หน่วยที่ ๑.**

พิมพ์ครั้งที่ ๗. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ๒๕๔๑.

กรุณาเรืองอุไร กุศลาสัย- อินเดีย สมัยพุทธกาล กรุงเทพมหานคร .: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย๒๕๓๒ .,

ควอริส เวลส์. **การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ.** กาญจนี ละอองศรี และยุพา ชุมจันทร์ แปล. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิ

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๒๗.

จรรยา สุภาพ. ศ. **หลักรัฐศาสตร์ฉบับพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร :ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

ชรินทร์ สันประเสริฐ. **“ระบบการเมืองการปกครอง”** ในมนุษย์กับสังคม. เอกสารการสอนชุดวิชา.

นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ๒๕๓๘.

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์. **การเมืองมนุษย์: รัฐศาสตร์ทวนกระแส.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า, ๒๕๔๘.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. **ศาลปกครองกับการดำเนินงานของตำรวจ.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานศาลปกครอง, ๒๕๔๕.

เขาวณะ ไตรมาศ. **“ศาลรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ,”** **รวมบทความทางวิชาการ ชุดที่ ๓**

ศาลรัฐธรรมนูญกับการพัฒนาประชาธิปไตยในระบบนิติรัฐ. กรุงเทพมหานคร บริษัทพีเพรส จำกัด, ๒๕๔๗.

ธีรวิทย์ ไชยสิทธิ์. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. ฉะเชิงเทรา: คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ๒๕๔๙.

ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิต. **รัฐศาสตร์,** พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

๒๕๕๐.

บุษอริ ยี่หะ, ดร. **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์,** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๒.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย .**พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย .**กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลง

กรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.**เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระ

นางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช๒๕๓๙, กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยธรรมกาย. **สรรพศาสตร์ในพระไตรปิฎก.** (แคลิฟอร์เนีย USA : มหาวิทยาลัยธรรมกาย,

๒๕๕๑.

ที่ .ริส เดวิดส์.ดัดบิว.**พระพุทธศาสนาในชมพูทวีป** กรุงเทพมหานคร .แปลโดย สมัย สิงห์สิริ .: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.๒๕๑๕ ,

นาธานีล ฮาร์วิส. **ระบอบการปกครอง : ราชอาณาจักรไทย.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท สำนักพิมพ์ปาเจรา จำกัด, ๒๕๕๕.

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์. **ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (Indicators of Good Governance).** กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า,

๒๕๔๔.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ.**การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๔๕..

----- **การสร้างธรรมาภิบาล (good governance) ในสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,

๒๕๔๒.

ปกรณ์ สิงห์สุริยา. **ปัญหาของการนำพุทธศาสนามาเป็นพื้นฐานในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม.** กรุงเทพมหานคร: พุทธศาสนศึกษา,

๒๕๔๓.

ปรีชา ช้างขวัญยืน. **ธรรมรัฐ๒** พิมพ์ครั้งที่ .**ธรรมราชา-** กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,๒๕๔๘.

_____ . **ความคิดทางการเมืองในพระไตรปิฎก**กรุงเทพมหานคร . : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

_____ . **ทรรศนะทางการเมืองของพระพุทธศาสนา.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.

ปรุฑม บัญศรีตัน .**หลักพระพุทธศาสนา** เชียงใหม่ :: สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา ภาควิชามานุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.๒๕๕๒ ,

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) .**จาริกธรรม จาริกบุญ** กรุงเทพมหานคร :: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม.๒๕๔๓ ,

พระพรหมคุณาภรณ์ (ปยุตโต .อ.ป) .**พุทธธรรม ฉบับปรับขยาย**. พิมพ์ครั้งที่ ๓๕. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ผลิตภัณ์.๒๕๕๕ ,

พระพรหมวิเทศโพธิคุณ .(วีรยุทธ.ป.ว)**สู่แดนพระพุทธองค์อินเดีย** กรุงเทพมหานคร .**เนปาล-**: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม , ๒๕๕๔

พระมหาจรรยา สุทธิญาณโณ .**รัฐธรรมนูญ** เชียงใหม่ :: สถาบันปัญญานันทะ.๒๕๕๑ ,

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส .**พระพุทธศาสนากับวิทยาการสมัยใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

พระราชวรมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต), **พุทธศาสนากับสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมล คีมทอง, ๒๕๒๖), หน้า ๒๕.

พระราชสุธรรมมุนี (เกียรติ สุกิตติ). **มหาชนบท ๑๖ แคว้น ในชมพูทวีปสมัยพุทธกาล**. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์, ๒๕๕๓.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ; ๒๕๕๖.

พระศรีมงคลอาจารย์ ,**มงคลตถปิณี (ปจโม ภาโค.**(พิมพ์ครั้งที่ ๑๕ .กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.๒๕๔๘ ,

พันตรี ปทลงสมบูรณ์ .. รวบรวมเรียบเรียง. **พจนานุกรม มคธ ไทย -** กรุงเทพมหานครอาทรการพิมพ์ ;, ๒๕๔๐.

ภูริชญา วัฒนรุ่ง. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน**. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท., ๒๕๕๖.

ทวีวัฒน์ ปุณฺทริกวินวัฒน์.**พุทธศาสนากับสังคมการเมืองในอุษาคเนย์**.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.

นฤมล ทับจุมพล.**แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยรัฐธรรมนูญแห่งชาติ: ธรรมาภิบาลกับคอร์ปชั่นในสังคมไทย**. กรุงเทพมหานคร: วิถีทรรศน์ ๒๕๕๖.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต). **พุทธวิธีในการบริหาร**.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๗.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). **ความสุขที่สมบูรณ์**. กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์, ๒๕๕๐.

พิทยา สุนทรวิภาต. ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. **วารสารดำรงราชานุภาพ**. ๓(๑) ๒๕๕๕) : ๔๑.

ไพโรวัลย์ เคนพรม. **หลักรัฐศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๖๐.

รัชยา ภัคจิตต์. **ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารภาครัฐและภาคเอกชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

วัชร ทรงแพร่ม. **ความคิดทางการเมืองในพุทธศาสนา** ,(PS 396 กรุงเทพมหานคร .(: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง๒๕๔๗ ,.

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. **พุทธประวัติ เล่ม ๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๒๓. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๘๐.

สมบัติ อารังธัญวงศ์. **การเมือง : แนวความคิดและการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๙. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ เสมาธรรม, ๒๕๕๔.

สมยศ เชื้อไทย. **หลักนิติรัฐ (des Rechtsstaatsprinzip)**. ใน เอกบุณญ วงศ์สวัสดิ์กุล. **หลักนิติรัฐ นิติธรรม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์หน้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓.

สนธิ เตชานนท์. **พื้นฐานรัฐศาสตร์**, พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓.

แสวง อุดมศรี .**การปกครองคณะสงฆ์ไทย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช .๒๕๓๓,วิทยาลัย-

อานนท์ อาภาภิรม. **รัฐศาสตร์เบื้องต้น**, พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอบีเอ็นส์, ๒๕๔๕.

อุทัย ธีรญโต. **สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา มานุษยวิทยา**. กรุงเทพมหานคร :ไอบีเอ็นส์, ๒๕๒๖.

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑.กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนิสิต ได้จัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">
- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- ข้อเสนอแนะผ่านเว็บบอร์ด ที่อาจารย์ผู้สอนได้จัดทำเป็นช่องทางการสื่อสารกับนิสิต
<p>๒.กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">
- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้
<p>๓.การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">
- สัมมนาการจัดการเรียนการสอน
- การวิจัยในและนอกชั้นเรียน
<p>๔.การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา</p> <p>ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จาก การสอบถามนิสิต หรือการสุ่มตรวจผลงานของนิสิต รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">
- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนิสิตโดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนิสิต โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม
<p>๕.การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">
- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นิสิตมีมุมมองในเรื่องการประยุกต์ความรู้นี้กับปัญหาที่มาจากงานวิจัยของอาจารย์หรืออุตสาหกรรมต่าง ๆ